

En Francesc además de fer grups i tenir una hora mensual amb la Psicòloga del centre d'atenció primària, la doctora del mateix CAS li fa una pauta mèdica, en la qual li recepta un antidepresiu i un interdictor del alcohol. Però ell acostuma a oblidar-se, a vegades expresament, de prendre aquesta pauta i llavors torna a veure i prendre cocaïna i altres substàncies.

Com que segueix consumint drogues, es sent malament, la culpabilitat, el despilfarro de diners, les males relacions amb la família i la parella per la seva irritabilitat, que ha anat en augment, provoquen que mica en mica es vagi aïllant de tothom, inclús dels amics de consum, es col·loca sol i d'amagat, el consum cada cop es més compulsiu i necessari per sortir del malestar interior, inclús per fer fugir les idees de suïcidi que cada cop són més fortes, però quant passen els efectes de les substàncies segueix tenint els mateixos problemes o encara han crescut més, se'n adona que no controla la situació però li fa vergonya demanar ajuda, no vol donar la raó als que l'envolten, la seva higiene cada cop es més deficitària, li costa dormir bé, com que no té temps de veure a la seva parella, ni en té ganes aquesta el deixa, té relacions sexuals esporàdiques amb noies d'alt risc d'infeccions sexuals, però a ell tant li fa, la família li fa un Últimatum ho ingresa en una comunitat terapèutica o el fan fora de casa.

En Francesc diu que si però no n'està massa convençut, té por de qui es trobarà en una comunitat o altrament anomenada Granja, tot i això els pares comencen a preguntar a la psicòloga del CAS, que també li ha dit que té d'ingresar en una comunitat, a on poden anar.

La psicòloga els hi diu que només hi ha centres en l'àmbit privat o en l'àmbit social, en l'àmbit institucional no hi ha centres d'atenció secundària o especialitzada.

Van a entrevistes informatives amb psicòlogues dels dos àmbits, se'n adonen que tots dos, si volen un mínim de garanties, el preu es elevat, però la família vol que en Francesc es recuperi, però i ell?

En Francesc no vol viure, sent una vuidor tant gran que no té il·lusió per res, ni cap motivació per seguir lluitant, finalment un dia accedeix a l'oferta dels seus pares, tot i el seu excepcicisme i la seva por.

Ingresa en una Comunitat terapèutica d'una Fundació, ha entrat en l'estadi de acció, el centre es molt lluny de qualsevol nucli de població i durant el primer més d'estància no podrà rebre cap tipus d'informació del exterior, però tant se li endona.

Només arribar el reben amb els braços oberts els altres ingresats en el centre un grup de trenta persones, que tenen el mateix problema d'addicció i un equip terapèutic que està format per Psicòlegs, una doctora, educadors socials, especialistes en l'àmbit de les toxicomanies i alguns voluntaris.

Els primers dies són molt durs, està molt perdut, la gent del grup li ofereix la seva ajuda, no l'accepta, vol marxar, no troba sentit al nou model de vida que li ofereixen, vol tornar a prendre drogues que últimament ho ha sigut tot per a ell, no pot imaginar-se la vida sense la cocaïna, L'alcohol i les altres drogues, no pot viure sense estar col·locat no soporta el malestar interior, se'n va adonant més de tot el que ha fet a la família, la antiga parella, al seu cos, se'n adona dels deutes que ha anat acumulant, i la vuidor interior, la falta de sentit de la seva vida es molt gran i no té les drogues que li proporcionaven uns instants d'alivio. En varies ocasions està a punt de marxar, però no ho fa.

Fins que un dia comença a acostar-se a una noia del centre que li fa gràcia, té necessitats afectives que ella li pot omplir, els educadors del centre li aconsellen que no cobreixi aquesta necessitat en aquest moment, en el centre està prohibit tenir relacions sexuals o de parella, però a ell de moment li serveix per volguer continuar en el centre.

La seva psicòloga, amb la que té una visita setmanal també li aconsella el mateix a la vegada que van començant en teràpia atreballar temes, tant conductuals, com dels seus constructes psicològics, mica en mica va entrant en la dinàmica del centre.

Les relacions amb els altres interns que en un principi no van ser tot lo bones que ell hagués desitjat, poc a poc van millorant, gràcies a un espai grupal que s'anomena habilitats socials, el qual es dirigit per un dels educadors, que treballa amb un estil propi que es basa molt en la propia reflexió de cada individu, no es gaire directiu, li agrada fer preguntes i que cada persona arribi a les seves propies conclusions, a en Francesc li agrada aquest estil. A ell mai li ha agradat rebre ordres ni que li diguin massa el que té de fer.

Aquesta millora en les relacions amb la resta del grup fan que ell es senti cada cop més recolzat pels companys, que el valorin, això no sap ven bé perquè el fa sentir millor, segueix cobrint les necessitats afectives amb la noia del centre, però cada dia se'n va adonant de que realment no es el que desitja com a parella però cobrir aquesta necessitat s'ha convertit en algo tant imperios que no se'n pot estar, es conforma amb el sucadani d'afecte que li dona ella.

El seu aspecte físic va millorant per dies, torna a recuperar, per agradar més a la noia, els hàbits d'higiene personal, es comença a volguer cuidar, de moment només es per agradar, tot i que la resta de companys també li diuen que li veuen millor aspecte i quant arriba el dia en que la família pot fer-li la primera visita es queden bocavadats, no s'ho poden creure, recorden com el van deixar en el centre i al veure'l i sentir-lo parlar s'emocionen, l'abraçen, ell es sent una mica incòmode però també es sent reforçat per l'aprovació del qui més l'estimen.

Tot i que la majoria de dies encara pensa amb la Cocaïna i l'alcohol, comença a creure en una vida diferent, ha entrat en l'estadi de manteniment, vol una vida sense drogues, aquestes deixen de ser el centre, es comença a plantejar el futur però segueix tenint por, s'imagina la vida a l'exterior amb tots els bars, camells, discoteques i no sap com s'ho farà per no tornar a funcionar com avans, la lluita interna es intensa.

Un dia l'equip terapèutic el fa entrar al despatx a ell i a la noia per comentar-lis que els hi ha posat un avís d'expulsió a cada un per mantenir les relacions de parella, els educadors li donen missatges, uns desde postures més conductistes, que a ell li molesten, altres li parlen de la seva experiència personal, que ell pensa "a mi que m'importa", i amb el que ell s'enten millor, aquell que fa preguntes perquè ell les respongui li questiona el seu enamorament, ell calla, no ho vol reconeix, però sap que es cert.

Cada educador té el seu estil propi i la seva formació concreta, l'intenten ajudar cadascú de la manera en que millor se'ls hi dona, cada pacient s'hi enten millor amb un o un altre, Hi ha qui s'enten amb els més conductistes, d'altres que confien més amb els que parlen d'experiències propies i alguns com en Francesc que prefereix que li facin preguntes i el facin pensar i arribar a les seves propies conclusions. A vegades li costa entendre la manera en com el volen ajudar.

Cada cop ell tot i que li costa va allunyant-se de la noia de la que finalment reconeix que no n'està enamorat, se li fa insoportable els primers dies no tenir coberta la necessitat afectiva però demana ajuda al grup que d'un en un o de mes en mes li brinden sense dubtar-ho, li fan costat i el feliciten pel canvi d'actitud.

Un dia jugant a futbol es trenca una cama i té d'anar a que li enguixin, com que en el centre no li poden fer per falta de material té de sortir a l'hospital mes proper, que sense demanar gaires explicacions l'atenen perquè té una tarjeta sanitaria que li van donar el dia que va signar el seu primer contracte, en aquells temps l'estat només garantia la prestació sanitaria a qui tingués un treball i per mitja d'aquest a la resta de la família, avui en dia, per sort tots tenim dret a una atenció sanitaria bàsica que la cobreix l'estat de Benestar, enguixat torna al centre.

En els dies de convalescència segueix participant en grups i teràpies i se'n va adonant que desde fèia molt de

temps no es sentia tant bé, se'n adona que torna a dormir bé, que la seva imatge i higiene han millorat molt i la gent l'aprova i el reafirma, rep un reconeixement per part dels altres, es sent segur en les relacions personals amb els altres i la seva castigada autoestima va millorant.

Aquest augment de l'autoestima ho va aconseguir perquè es torna a sentir útil, ajuda a altres companys, a ell mateix, està aprenent a valorar les petites coses que avans no prestava atenció,

Està practicant activitats manuals que descobreix que se li donen bé, comença a valorar els canvis en la seva persona, junt amb tota la millora en les relacions socials.

Comença a sentir-se autorrealitzat, està fent un creixement personal que l'omple moltíssim, qui ho anava a dir fa uns mesos? En Francesc, aquell que tant se li enfotia tot, aquell que no volia sapiguer res de ningú, aquell que lo únic que necessitava era viure col·locat, que fins i tot en varies ocasions va estar a punt de suïcidar-se, a vegades ni ells s'ho creu.

Un dia fan un debat sobre les ideologies polítiques a l'estat del benestar i a ell li toca posicionar-se en la defensa de l'estat Neoliberal, té de defensar la ideologia de la llibertat econòmica, el domini de la propietat privada, de la no intervenció de l'estat en els assumptes socials i econòmics, i li costa, no creu que aquest sistema el tingui massa en compte a ell i els seus companys en la situació que es troben, se n'adona que aquest sistema creu que els addictes són un maldecap, que no són productius i l'únic que fan es produir gastos a l'estat i aquest no vol assumir els gastos dels seus costosos tractaments.

Uns altres del grup defensen l'estat socialista que té molta més consciència dels problemes socials, i com que aquest sistema creu que l'estat té de créixer per donar respostes als ciutadans i als problemes socials, veu que els tindria més en compte i possiblement faria centres com el que ell es en aquest moment i seria d'ús públic i els seus pares no tindrien que pagar el munt de diners perquè ell pugui fer el tractament, pensa que s'hi sentiria molt més comode defensant aquest altre sistema de govern.

I per últim, dins del concepte d'estat de benestar n'hi ha uns que defensen una tercera alternativa o via que defensa una més alta participació dels ciutadans per posar remei als problemes socials i es basa en la frase que va dir Jhon Fritzerald Kennedy, que diu "en comptes de preguntar que pot fer l'estat per tu ,preguntat que pots fer tu per l'estat".

Aquesta opció no li acaba de convencer doncs li dona la sensació de que es una manera de desentendre's dels problemes per part de l'estat tot i que també s'intenta responsabilitzar als ciutadans del funcionament de la societat.

El debat acaba sense un guanyador clar, però a ell li agrada perquè li ha servit per conèixer tres tipus d'organització política de les societats del Benestar, que per ser sincer fins ara mai s'havia preocupat del que era la política, mai votava ni participava en cap procés democràtic i per sopesat el seu criteri polític era nul, sense adonar-se esta prenent consciència política i social.

La societat, allò del que havia fugit, del que ell tenia l'idea que l'agobiava, que no li deixava fer el que ell volia i com volia, que era drogar-se, ara comença a adonar-se de que realment tenia un significat i que tot el seguit de lleis, normes, regles i prototips d'actuació social, hi eren per alguna cosa més que per fotre'l i castigar-lo quant intransigia aquestes normes o feia lo prohibit. Tot i que aquesta era una part que necessita cobrir i encara no té clar com s'ho farà per cobrir-la sense tinger d'anar a la presó o ser castigat per la societat. Perquè en realitat hi ha quelcom interiorment que li demana o sent que hi ha quelcom que li proporcionava plaer mentre incomplia alguna de les normes que la societat li imposava, però ara per ara no té resposta.

A vegades reflexiona sobre com funciona l'equip terapèutic del centre i li semblava curiós tot i que a la vegada li fa por el dia que l'equip, psicòlegs, doctura, educadors i algú voluntari es reuneixen per analitzar i tractar

tant temes concrets com estat general del grup i sobretot es fixa en els educadors que eren els professionals més propers a ell, doncs son els que estan tot el dia amb el grup, a vegades es fixa en que estan més motivats, depenent de com funciona el grup, de la motivació del mateix, a vegades algú n'esta fart de tenir de posar límits a totes hores a ells, els addictes, que no en tenien gaires de límits i realment se'l veu cremat, també es fixa com tot l'equip funciona, quasi sempre en una mateixa línia, que solen ser coherents i no marquen diferències de tracte entre uns i altres.

A vegades algú dels educadors falta perquè acostumen a fer cursos de reciclatge, per millorar les seves intervencions i fins i tot a vegades han fet intercanvis amb altres centres per observar altres formes d'actuar.

I es fixa en que a la majoria no els importa quedar-se una estona més del seu horari per escoltar algú company que no te un bon dia o per acompanyar-ne a algú altre al metge o simplement per aclarir algú dubte o atendre a les famílies dels usuaris.

La conclusió que en va extreient de totes aquestes observacions es que els educadors del centre són plenament vocacionals, i molt professionals perquè per una persona que només actués desde un perfil professional no agantaria aquet ritme de treball, la pressió a que estan sotmesos dia a dia, el munt d'hores que fan a la setmana, l'exigència de la feina amb persones problemàtiques i en moltes ocasions agressives. En canvi la conjunció de lo professional i lo vocacional fa que aguantin lo dur i a la vegada disfrutin de la tasca educativa de ser acompanyants de procesos de canvi a la vegada de lo que els omple el treball amb persones i les relacions entre elles així com el coneixer cada dia a persones diferents i valorar-les com a tals, no com ho fa la resta o la majoria de la societat, que acostuma a veure els addictes com essers irrecuperables, malalts que molesten a la vista, que poden ser un mal exemple per als joves i poden fer mal als més petits, en moltes ocasions són vistos com una lacra de la pròpia societat, els educadors creuen en ells, els intenten ajudar a reconstruir i redescubrir les persones que en arribar al centre no eren més que sacs d'ossos tremolosos, amb mirades porugues, espantades i amb un munt de complexos i problemes i que a mesura que van passant els mesos es retroben amb la persona que hi ha darrera de cada addicte, recuperant o construint una escala de valors molt malmesa i ajudant-los a coneixers a ells mateixos i confiant-lis la responsabilitat de la que durant tant de temps han fugit i sobretot i el més important els acompanyen en el creixement personal de cada un d'ells, en els canvis d'actituds i conductes que tant els han perjudicat i els han ajudat a acabar en el pou onhan anat a parar.

Ha arribat el dia que en Francesc té de marxar de la comunitat i començar la reincursió a la societat i per això té de baixar al pis de reincursió que te la mateixa Fundació en un barri de Barcelona. El dia de la despedida es molt emotiu i tots els companys donen ànims a en Francesc perquè tot li vagi bé, ell marxa content amb moltes ganes i amb l'orgull d'haver acabat per primera vegada algo en la seva vida, però a la vegada totes les pors s'amunteguen dins seu.

Només arribar al pis va adonar-se que en aquell barri ell havia consumit drogues en varies ocasions i això li va fer venir fantasmes del passat que tant li va costar fer marxar, però ara tenia algunes eines i les va utilitzar amb rapidesa i tot d'una va demanar ajuda als companys i els hi va explicar el mal rotllo que tenia dins, els companys el van escoltar i el van ajudar a calmar-se i a la vegada també li van suggerir algunes tècniques perquè baixés l'estat d'ansietat i angoixa. El grup i l'equip el van ajudar a recuperar la seguretat interna i externa que per uns moments es van tambalejar.

Els primers dies són per situar-se a la ciutat i tot seguit comença a fer un curriculum amb un dels educadors per intentar trobar feina, sap que no seria fàcil tornar a enfrentar-se al món laboral doncs en els últims temps, avans d'entrar a la comunitat terapèutica no conseguia ser constant en les feines i no tolerava les ordres dels seus superiors i la seva baixa tolerància a la frustració l'havia empès a deixar varies feines en les que no havia deixat bon record.

També comença a la vegada a buscar activitats de temps lliure per construir una nova xarxa social, ja que la

majoria d'amics del passat segueixen prenent drogues i ell sap que no són una bona companyia tot i que a vegades els anyora molt i fins i tot en una de les primeres sortides del centre, en un cap de setmana va quedar amb un d'ells però ho va passar malament, fins i tot va estar a punt de recaure doncs els records i l'anyorança dels pocs bons records que li quedaven de la seva època de consum es van fer forts amb aquesta companyia, per sort va reaccionar a temps i va aconseguir no tornar al pou on era.

Mentre busca activitats de temps lliure se n'adona que la política social en el camp del lleure en el barri és força important, doncs l'ajuntament hi ha invertit força diners en espais verds i d'esbarjo on hi troba pistes per practicar esports, i clubs esportius on poder fer-se abonat per no gaires diners, Inclús aconsegueix poder entrar en un programa per a extoxicomans que els permet fer un seguiment del seu estat de salut mentre per una quota molt baixa pot accedir a un bon gimnàs on pot anar a nedar tres cops a la setmana.

Un altre alternativa per part de l'ajuntament són els centres cívics on es duen a terme cursos de cuina, d'informàtica i de moltes altres coses i que la inscripció a ells es bastant a l'abast de tothom.

També en l'àmbit social comença a buscar informació per col.laborar com a voluntari en una federació del voluntariat, doncs aquesta sensació que va tenir en el centre de pertanyer a la societat l'ha motivat per col.laborar amb persones que tinguin problemes així com l'actuació social per sentir-se encara més com un ésser social. A la vegada com que el govern de la ciutat on ell viu té un caire a la tercera via política, aquella que demanava la participació ciutadana en els afers socials i com que al final ell va creure en la part de responsabilització dels ciutadans com a motors de l'integració dels menys afavorits així com en la importància de ser solidari amb altres persones finalment s'ha apuntat a fer un voluntariat en un centre per a nens d'un dels barris més pobres de la ciutat.

Ell vol ajudar en aquest sentit però interiorment segueix pensant que té de ser l'estat qui té d'ajudar amb més presupostos i més professionals a tots aquells nens que ell acompanya cada tarda a les activitats extra escolars, però també es sent més realitzat com a ésser humà fent aquella, com dirien els catòlics "Bona obra".

Com que la feina no es fàcil d'aconseguir, la seva família comença a tenir problemes per poder pagar l'estancia d'en Francesc en el pis de reinserció i ell se n'adona que encara necessita més temps d'estància en el pis de reinserció, demana un ajut al estat de Benestar, intenta demanar una prestació d'atur però no li coincideixen perquè no té prou temps cotitzat a la seguretat social i li deneguen. Intenta demanar una baixa laboral a la seguretat social però li diuen que amb la seva enfermetat, l'addicció, no té dret a prestació i ademes contesten que per demanar una baixa laboral té d'estar treballant, ell no ho acaba d'entendre perquè no li poden donar, però així funciona l'estat del benestar. Finalment sol·licita una pèrmi que és una prestació que concedeix l'estat per a la reinserció a persones que ho necessiten.

A part d'això en Francesc ha anat recuperant una bona relació amb la família que durant tot el temps de consum havia estat molt castigada, així ho ha anat fent en les sortides de cap de setmana, així com en l'aprenentatge de les habilitats socials que va fer en les dinàmiques del centre, ademés ha après a tolerar millor als seus pares i aquests per la seva banda i també per mitja de la Fundació han assistit a grups de familiars en els quals han après de que va el problema del seu fill.

Quant al cap de molt temps aconsegueix trobar una feina, que no es ni molt menys el que ell aspira, però de moment l'agafa per poder marxar del pis de reinserció es troba amb una dificultat afegida, que es una gran realitat, els pisos de lloguer són molt cars i l'estat de benestar no hi dedica prou pressupost per ajudar a la gent jove perquè pugui trobar un pis en unes condicions econòmiques assequibles.

Ell com que ha après a utilitzar les maneres d'expressió socials fa una carta al diari per posar de manifest aquesta problemàtica social que avui en dia no té una sol.lució, no rep una contestació immediata, però ell sap que quant escriu la carta al diari està fent una pressió social, que quant aquesta pressió es vagi multiplicant arribarà un moment que el polític a qui li correspongui donar una sol.lució es vegi obligat a fer-ho i ell es

sentirà partícip d'aquest canvi social.

Però bé com que ell es veu fort i amb ganes de marxar del pis de reincursió, només li queda una alternativa prou vàlida que es la de compartir un pis amb un dels companys de procés que també ha trobat feina i que en ell li dona prou confiança com per intentar-ho junts.

Després de molt temps de buscar troben un pis de lloguer que els convenç, aquest es un dels passos més importants del procés de reinserció social d'en Francesc, doncs perd el contacte diari amb els educadors i la resta del equip terapèutic que tant l'han ajudat i aquest el deriven de nou al seu centre d'atenció primària derivador, en aquest cas concret el CAS del barri on vivia ell.

La despedida , tot i que no sigui un " fins mai més " es dura i emotiva doncs s'ha creat un vincle molt fort amb els educadors del centre, amb els quals ha compartit més d'un any de la seva vida potser un dels més importants, en el qual s'han produït una gran quantitat de canvis en tots els aspectes. Enradera queden tots els mals rotllos, crispacions, mals entesos i conflictes, al final tota la gratitud, el plaer compartit de la feina dura i ben feta i el fort llaç afectiu fan que en Francesc deixi caure algunes llagrimas d'alegria, de nostalgia, d'agraïment i de por.

A partir d'aquest moment repren la batalla de la vida, la lluita diària sense el constant recolzament de l'equip terapèutic, però ara està força preparat per sortir-se'n.

Durant algú temps en Francesc segueix treballant en la feina que no li agrada però que li permet

Seguir pagant més a més el lloguer de la casa que comparteix amb el seu company de procés, segueix preparant-se per aconseguir un treball millor, que el faci sentir més satisfet de la seva tasca professional i al cap del temps ho aconseguix.

Durant tot aquest temps hi ha una necessitat que en Francesc no té coberta que es la necessitat afectiva, amb el temps i possiblement en una de les activitats de temps lliure que segueix realitzant per omplir el seu temps d'esbarjo coneixerà algú amb qui potser compartirà una part de la seva vida, però ara ja té força més armes per afrontar alló que tant li costava en altres temps que es afrontar els problemes que se'n puguin derivar de la vida quotidiana, segurament sempre estarà en risc de recaure en algú moment de la seva vida i si això passa tinguir que demanar ajuda altre cop per tornar a reprendre el camí, però segons Di Clemente i Prochaska hi ha un sisè estadi de canvi en el procés de deshabitució a les drogues que es el estadi de finalització, en el qual l'addicte té un nivell desig zero i una necessitat de la substància per afrontar problemes també zero.

En resum aquesta es una possible realitat d'un dels molts addictes que passen pel centre on jo treballa.

En aquest treball he intentat relacionar les tres parts o aspectes treballades en el seminari de la diplomatura de educació Social, que són les necessitats, l'estat de benestar i el concepte d'educador social intercalant realitat, ficció i ideal d'un procés de canvi i reinserció social, laboral i econòmic d'un addicte.